

2 Korint

Nalobulat napisulan na-vəha-ru-an aPol totosi van hən alat a Korint

Ase itos nalobulat napisulan egai?

APol itosi.

APol itosi hən nəsa?

APol itosi husur galevis len alat siYesu a Korint lusor tas aPol, lopəpəhw dani. APol eləŋon isa be eləmas bun galito, eləŋon masuṽ hən bīkad navoivoian mai galito. Ale nəboŋ lototəlmam, us navoivoian maii tətəs, aPol ikel nahəhaṽuran san.

APol itosi van hən ase?

APol itosi van hən alat siYesu len naut a Korint.

APol itos nalobulat napisulan egai ŋais mai len naut a be?

Itosi van hən alat a Korint pəpadaŋ hən nasihau tovi A.D. 58 nəboŋ totoh len naprovens Masetonia.

- 1) Na-ke-ivoi-an mai nasipaan vi təban aGot (1.1-11)
- 2) APol isor husur nəsa togole a mō (1.12–2.4)
- 3) APol eŋir alat siYesu len naut a Korint ke likad navoivoian tətəs mai nəvanuan togol tosa (2.5–2.17)
- 4) APol isor husur nauman san toŋəm len aGot (3.1–6.13)
- 5) APol ikai tas nəbōnan mai alat ləsəkad nadəlomian len aYesu (6.14–7.1)
- 6) APol isor husur nakemkeman san (7.2–7.16)
- 7) Naviolan mōs alat siYesu len naut a Jerusalem (8.1–9.15)
- 8) APol isor husur na-il-a-mō-an gai tokade hum ahai pispisul siYesu (10.1–13.10)
- 9) Nə-maris-kotovi-an (13.11-13)

Na-ke-ivoi-an siPol

1 ¹Ginau aPol nutos nalobulat napisulan egai. Len naləŋonian siGot, ilekis hən ginau hən notovi ahai pispisul seKristo, aYesu. Ginau mai aṽadato len nadəlomian, aTimoti, namrutosi.^a Nutos nalobulat napisulan egai van hən alat siGot len naut a Korint, mai alat lotovi siGot səbōn len

^a 1.1 Uman 18.1-18

naut p̄isi len naprovens Akaia. ²AGot aTəmadato mai Nasub̄ aYesu Kristo, areviol kəmas hən navoian mai gamito, mai arigol nəlomit tikad natəmat tabtab.

Nasipaan siPol

³Nə-sal-suhi-an tivan hən aGot aTəman aMasta sidato, aYesu Kristo. AGot evi aTəmadato nəlon totaŋis gidato, evi nəkadun navoian p̄isi togol nəlon nəvanuan toləŋon tovoi am.^b ⁴Igol nəlonamit eləŋon ivoi am len na-ləŋon-isa-vəsa-an p̄isi sinamito. Igole hən namtb̄eləboi namtb̄igol alat lotoləŋon tosa vəsa, ləb̄eləŋon b̄ivoi am len nəlolito. Ale len nəsa aGot togole hən ginamito, namtigole hən galito. ⁵Hum namttoləŋon tosa vəsa sil aKristo, hum namttokatəp̄ol hən na-ləŋon-isa-vəsa-an san, len naṽide tomaienən, len aKristo, aGot igol namtoləŋon ivoi am len nəlonamito, igol na-ləŋon-ivoi-an len nəlonamito epul səsəhov. ⁶Namtb̄eləŋon b̄isa vəsa, nəmauran sinamit b̄idaŋ, imagenən hən namtb̄igol mət̄b̄eləŋon b̄ivoi am len nəlomit, imagenən hən mət̄b̄ikad nə-lav-kuv-gamit-an dan nəsaan samito. AGot b̄igol namtb̄eləŋon b̄ivoi am len nəlonamito, imagenən hən namtb̄igol mət̄b̄eləŋon b̄ivoi am len nəlomit. Ale naṽit natenən evi nə-dəŋ-b̄uri-an len gamito, hən mət̄b̄eləboi mət̄b̄idaŋ b̄ur na-ləŋon-isa-vəsa-an toṽitoṽ hən namttoləŋon tosa vəsa lan. ⁷Namtudaŋ len nə-vatvat-viri-an namttokade hən gamito. Namtoləboii ke, hum mət̄tokatəp̄ol hən na-ləŋon-isa-vəsa-an sinamito, len naṽide tomaie-nən dereh aGot tigol mət̄eləŋon tivoi am len nəlomit, hum togole len nəlonamito.

⁸Bathudud nadəlomian, namtomətahun mət̄betətan hən na-ləŋon-isa-vəsa-an tovisi hən ginamito len naprovens Asia. Namtoləŋon isa vəsa batbat səhor masuṽ hən nədaŋan namttokade hən namtb̄idaŋ b̄uri. Nəlonamit iḃov hən nəmauran sinamito.^c ⁹Kitin, namtunau ke namtb̄imat. Naten evisi hən asike namtb̄eriŋ nəlonamit len ginamit səb̄onamito, be hən namtb̄eriŋ nəlonamit len aGot togolgol alat lotomat lile məhat dan nəmatan. ¹⁰Ilav kuv ginamit dan nəmatan pəpadaŋ hən tobar ginamito. Ale namtoləboii ke dereh tilav kuv ginamito tətəs am. Namtoriŋ nəlonamit lan hən b̄ilav kuv tabtab hən ginamit sal. ¹¹Ale len na-sor-tuṽ-an samit gail mət̄ovi tarhət sinamito. ŋa nəvanuan b̄isob̄ur ləb̄isor tuṽ m̄os ginamito, dereh aGot tivoi masuṽ hən ginamito, ale nəva-nuan tisob̄ur lesipa vi təban aGot həni.

APol egəgel hən nənauan san; savi Korint am

¹²Namtoṽiv len nategai ke: nəlonamito tomasil ikel koti ke: len nəmauran sinamit len navile eg a pan, mai len naṽide namttokade mai gamito,

^b 1.3 Psa 94.19; Isa 40.1 ^c 1.8 1Kor 15.32

namtsasusuan natideh, namtohusur naləŋonian siGot. Naŋide sinamit sagəm len namitisau sinəvanuan, be egəm len navoian aGot toviol kəmas həni. ¹³⁻¹⁴Namtsatos natideh mətodədas mətbeləboii. Namtutos nəsa məttołəboi mətbeŋururŋ ləboii, mətbeləboi səhoti. Ale naut kəmas məttołəboi kəkereh hən ginamit gagai, nuvatvat viri ke dereh mətəłəboi səhot ginamito. Beti, len nəboŋ siNasuŋ, aYesu, dereh mətəŋiv len ginamito len naŋide toŋitoŋ hum namttoŋiv len gamito.

¹⁵Bathut notonau ləboi natgalen tia, a mō nunau utaut hən nəbēgəm ris vəha-ru hən gamito, hən nəbevi tarhət samit vəha-ru. ¹⁶Nunau ke len nəyaran sagw vi lan naprovens Masetonia, dereh negəm ris gamito. Ale nəboŋ nəbetəlmam dan naut a Masetonia, dereh neris gamit tətəs, hən mətbevi tarhət sagw len nəyaran vi Jutea.^d ¹⁷Hum ma məttoŋor isa hən ginau husur notogəgel hən nə-nau-utaut-an sagw. Nəboŋ notonau utaut maienan, mətunau ke nəlogw eməlala həni a? Mətunau ke len nənauan sagw nohusur naŋide silat navile a pan lotogəgəras, lotoke, “Evoi,” be namilen ke, “Ao?” ¹⁸Be suŋan aGot toŋol tabtab hən nəsa tokele, nasoruan sinamit van hən gamito sagəgel, sakel bōnbōn hən “Evoi” mai “Ao.” ¹⁹Ginamit, aSilas,^e aTimoti mai ginau, namtukel ur na-kel-uri-an tovoi husur aYesu Kristo, anatun aGot. Ale aYesu sagəgel boŋ ideh, savi “Evoi” mai “Ao” bōnbōn. Be len gai, akis aGot ekitin, igol nəsa tokele, ike, “Evoi.”^f ²⁰Husur na-kel-gati-an pisi siGot, lusarpoŋ len aKristo. Len aKristo aGot ike, “Evoi,” igol natit pisi tokel gati ke tigole. Ale len aKristo datuke, “Ganan! Evoi!” mai aGot hən datbisal suh nəyalyalan san. ²¹Be evi aGot māu toŋol gidat datudaŋ am, gamit mai ginamito, hən datbeil gəgat len aKristo. Itabtabuh len gidato hən datbevi esan səbōn. ²²Evi aGot māu tota gat nahəsən len gidato, ke dattovi esan səbōn, eriŋ aNunun len nəlodato hum toririŋ gol gidato, hən datbeləboii ke, natit pisi tokel gati, dereh timagenan.

²³Nous aGot hən bisor vi tarhət sagw ke notokitin. Nəsətəlmam vi Korint husur nomətahun nəbetunus gamit am. ²⁴Namtomətahun namtbipatpat ginamit məhat len na-il-a-mō-an hum nadəłomian samit topat len navəlanamito. Husur ipat māu len gamito. Ale len nadəłomian samito, mətəoıl gəgat tia. Be namtuke namteum bōnbōn mai gamito mōs nakemkeman samito.

2 ¹Imaienan, len nənauan sagw, nunau səhoti ke, asike nogəm hən gamito, husur nomətahun nəbigol mətbeləŋon bisa tətəs. ²Husur ginau māu nətagol məttołəŋon təsə tətəs, təkad ase am tagol nətahəhəvur? Gamit ŋai notogol məttołəŋon tosa tia. ³Husur natenan, nutos nalobulat ta mō van hən gamito. Nutosi hən ke, nəboŋ nəbēgəmai,

^d 1.16 Uman 19.21 ^e 1.19 Len nasoruan ta Kris ike Silvanus, sake Silas, be evi nauluŋan sua ŋai. ^f 1.19 Uman 18.5

asike nābeləŋon bīsa len natit məttoŋol tosa gail, husur sanor hən mətbigol nābeləŋon bīsa, inor hən mətbigol nābehəhāvur. Nəsəkad nə-lon-uri-an ideh len gamito, noləboii ke nakemkeman sagw evi nakemkeman samito. ⁴Husur, nəboŋ nototos nalobulat enan van hən gamito, noləŋon isa vəsa masuṽ, nəlogw etuhathuh, namətarur sagw isel habat. Be nəsatosi hən mətbeləŋon bīsa, nutosi hən mətbeləboi səhoti ke notoləmas masuṽ hən gamito.

Məteruḃat nəsaan dan nəvanuan nəsaan

⁵Mitinau nəvanuan toŋol tosa, atenan igol noləŋon isa, be savi ginau ŋai, nomətahun nəbisor vəhas nakitinan, len nabunusian van van am gai igol gamit pīsi mətoləŋon isa.

⁶Nəpanismen gamit məttoŋobur məttoŋol atenan topanis lan, inav tia. ⁷Gagai satipanis am. Məteruḃat nəsa togole dani, gol teləŋon tivoi am len nəlon, hən na-ləŋon-isa-an san asike bigol nəlon bībov hən nəmauran san. ⁸Nous taltal hən gamit ke, mətələmas buni hən bēləboii len nəlon ke məttoləmas buni. ⁹Nutos nalobulat van hən gamito hən nəbisaḃ nakitinan len gamito, ke məttoŋol natit pīsi notokel mai gamito, o mətəŋole. ¹⁰Gamit mətberuḃat natideh dan avan ideh, ginau am nugole. Ale bīkad natideh hən nəberuḃati, nəsa nəberuḃati dan avan enan, noruḃati mōs gamito, len nəhon aKristo, ¹¹hən aSetan asike bēgəras gidato. Husur datətətan hən nənauan gail siSetan.

¹²Nəboŋ notovi lan nabiltivile Troas hən nəbikel ur na-kel-uri-an seKristo, nusabi ke Nasuḃ toŋəŋav hən nəpīsal hən nəbēum ei. ¹³Avil nəlogw etuhathuh sal husur nodədas nəbisaḃ aTitus, aṽagw len nadəlo-mian ei. Imaienan, nukel nasudələmian sagw mai galit ei, ale noriŋ naut enan, novi Masetonia.^g

Nawinan len aKristo

¹⁴Be sipa vi təban aGot! Husur len aKristo, aGot esəhar ginamit namtovi enemi san a mō, hən nəvanuan gail pīsi ləberisi ke aGot towin. Ale len ginamito, aGot igol nəvanuan loləboi aKristo, ale naləboian enan ehūm nəbōn susau tobar naut pīsi. ¹⁵Husur namtovi nəbōn aKristo tosu-sau vi təban aGot. Alat aGot tolav kuv galit dan nəsaan salito mai alat lotovan hən nəmasigan, galit pīsi loḃunus nəbōn enan. ¹⁶Nəboŋ alat lotovan hən nəmasigan lotoḃunus ginamito, namtovi nəbōn nəmatan toŋol lotomat. Nəboŋ alat aGot tolav kuv galit dan nəsaan salito lotoḃunus ginamito, namtovi nəbōn susau hən nəmauran toŋol lotokad nəmauran. Ale, ase eləboi bigol nauman tomaienan? ¹⁷Namtsasuḃman nəvanuan toŋobur lotoḃur hən nasoruan siGot mōs nəvat. Be aGot esəvat ginamito,

^g 2.13 Uman 20.1

ale len aKристо, len nəlonamit tomasil, namtukel ur na-kel-uri-an tovoi len nəhon aGot.

Nalobulat napisulan tomaur

3 ¹Mətunau ke namtotubāt sal suh ginamit gabag a? Mətunau ke namtimaskad nalobulat napisulan tivan hən gamito o togəm len gamito tokel ur navoian sinamit a? ²Gamit m̄au mətovi nalobulat napisulan tokel ur navoian sinamito. Nəmauran samit m̄au lovi nalobulat napisulan aKристо totos gati len nəlonamito, hən nəvanuan p̄isi ləbēvuruŋ ləboii, ləbələboi səhoti. ³Imasil ke məttovi nalobulat napisulan togəm len aKристо, məttovi nəvīt nauman sinamit namttokel na-kel-uri-an tovoi mai gamito. Nalobulat enan, aKристо satosi hən napen, be itosi hən aNunun aGot nəkadun nəmauran. Satosi len nəvat hum totos nalo siMoses lan, be itosi len nəlon nəvanuan gail.^h

⁴Namtokəmaienan, namtoləboi bun natgalenan, husur, len aKристо, namtorij gat nəlonamit len aGot. ⁵Namtsənaui ke namttoləboi namtb̄igol natideh len ginamit səb̄onamito, avil naləboian hən namtb̄igol nəsa namttogole, egəm len aGot. ⁶AGot igol namttoləboi namtb̄evi tarhət san, hən namtb̄ikel ur na-kel-gati-an veveu aGot tokele. Nəkadun na-kel-gati-an san toveveu savi na-tos-gati-an tovi nalo, be nəkadun evi aNunun aGot. Datb̄inaui ke dattonor len nəhon aGot len na-tos-gati-an tovi nalo dattogol husuri, datusab. Datodədas datb̄igol husur nalo, gol ke na-tos-gati-an tovi nalo igol nəmatan. Be aNunun aGot eviol hən nəmauran vi sutuai.ⁱ

⁷Mitinaui nategai. Nəboŋ aGot totos nalo ta sutuai, nəboŋ tota gati len nəvat ale lavi mai aMoses, nəhon aMoses ikad namənas hən nəyalyalan siGot. Nəpasusan gail seIsrael lodədas ləberis nəhon, husur em̄ial habat, naut kəmas nam̄ialan han totubāt hən bēbuer. Ale, nalo togol nəmatan bēgəm mai namənas hən nəyalyalan maierenan,^j ⁸na-kel-gati-an veveu siGot, nauman seNunun len nəlodato, dereh tiyalyal habat səhor namənas enan. ⁹Ale nalo ta m̄o b̄iyalyal, nalo tosaḅ səhoti ke nəvanuan toḅur kotovi timaspanis, na-kel-gati-an veveu iyalyal habat səhori, husur gagai na-kel-gati-an siGot igol datunor len nəhon! ¹⁰Nalo iyalyal a m̄o, be gagai ehum səyalyal am, husur na-kel-gati-an toveveu iyalyal habat səhor masuḅ həni. ¹¹Husur nalo ta m̄o totubāt hən bēbuer, naut kəmas togəm mai nəyalyalan, na-kel-gati-an veveu, topat vi sutuai, iyalyal səhor masuḅ həni.

¹²Imagenan, husur namtukad nə-vatvat-viri-an len nəsa topat vi sutuai, namtosəman na-kel-uri-an tovoi. ¹³Namtsasum̄an aMoses, tokabut gol nəhon hən nəkaliko manivəniv, hən nəpasusan seIsrael asike ləbəkəta mətaltal hən namənas hən nəyalyalan han, naut kəmas togəm bēbuer

^h 3.3 Exo 24.12; Jer 31.33; Eze 11.19, 36.26 ⁱ 3.6 Jer 31.31 ^j 3.7 Exo 34.29

balai.^k ¹⁴Be nəkadulit iṽonṽon. Ale van vəbar daməŋjai, nəboŋ lotoṽuruŋ na-kel-gati-an tomatu tovi nalo, ehum nəkaliko tokabut gol nənauan salito hən asike ləḃeləboi səhot nakitinan. Ale nəkaliko ipat, husur len aKristo ŋai imakuv. ¹⁵Ekitin, van vəbar daməŋjai, nəboŋ lotoṽuruŋ nalo siMoses, lukad nə-kabut-gole-an len nəlolit sal. ¹⁶Avil nəboŋ galit ideh topair van hən Nasuḃ, aGot idakuv nə-kabut-gole-an enan.^l ¹⁷Ale Nasuḃ notomadhasor husuri evi Nunun aGot, ale nəvanuan aNunun Nasuḃ totoh len nəlon, nəvanuan enan imakuv dan natit pisi topərehuni dan aGot. ¹⁸Imagenan, gidat pisi datsəkad nə-kabut-gole-an len nəhodato, datoris namənas hən nəyalyalan siNasuḃ, ale nəvanuan gail loris Nasuḃ len gida-to. Ale Nasuḃ, aNunun aGot, egəgel tabtab hən gidato hən datḃesuman gai len nəyalyalan san.

Nakontit gail len nabiliwai hən nətan ḃulau

4 ¹Imaienan, namtudaŋ tabtab hən namtḃikel ur na-kel-gati-an tove-veu, husur aGot, len nəlon totaŋis ginamito, eriŋ nauman enan len navəlanamito. ²Namtomətahun navide lotosusuah, lotogol nahur sasa; namtsagəras səsa hən avan ideh, namtsagəgel hən nasoruan siGot hən asike ḃekitin. Aoa! Be len nakitinan namtukel pərpəpə hən. Namtukel maien hən len nəhon aGot hən nəvanuan pisi ləḃeləboi səhoti ke savi liboŋan ideh. ³Husur na-kel-uri-an tovoi namttokel uri ḃesusuah, esusuah dan alat lotohusur naḃisal van hən nəmasigan ŋai. ⁴ASetan, nagot sasa hən navile eg a pan, igol nənauan silat ləsəkad nadəlomian evisivis hən asike ləḃedəlom na-kel-uri-an tovoi. Namḃial han samias nəlilito, imaienan ləsaləboi na-kel-uri-an tovoi hən nəyalyalan seKristo, aKristo toḃitoṽ hən aGot.^m ⁵Husur namtsakel ur ginamit səḃonamito, namtukel ur aYesu Kristo tovi Masta. Ginamit, namtovi slev samit gail mōs aYesu. ⁶Husur aGot toke, “Namḃial teḃial len nəmargobut!” igol namḃial san emḃial len nəlonomito, hən namtḃeləboi səhot nəyalyalan siGot len nəhon aYesu Kristo.ⁿ

⁷Nakontit enan, naləboian hən nəyalyalan siGot, ipat len ginamit namtohum nabilikoro tan ḃulau, hən ḃimasil ke, nəyalyalan hən nabiltidaŋan togəm len aGot, savi ginamito. ⁸Naḃisal pisi hən nəmauran sinamit idaŋ, namtoləŋon isa lan, be namtoil gəgat sal. Namtodədarŋabu be nəlonomit səḃov hən nəmauran sinamito. ⁹Naenemi sinamit gail lomədas tabtab hən ginamito, be aGot sariŋ gaḃulan ginamito. Luparu ḃuḃur ginamit van namtuteh, be lodədas ləḃigol namtḃimat. ¹⁰Len naut pisi namttovi lan, akis ehum namttokatəḃol hən nəmatan siYesu len nibenamito, hən nəvanuan gail ləḃeris nəmauran siYesu ḃiḃarḃar len nibenamito. ¹¹Husur ginamit namttokad nəmauran, akis lubar hən ginamit van hən nəmatan

^k 3.13 Exo 34.33 ^l 3.16 Exo 34.34 ^m 4.4 Jon 12.31 ⁿ 4.6 Gen 1.3

sil nahəsan aYesu. Imaienan hən nəmauran san bīparṛpar len nibenamit ləbimat balai. ¹²Imagenan beti, nəmatan itah tabtab mai ginamito, be naṽit na-ləŋon-isa-vəsa-an enan sinamito, evi nəmauran vi sutuai məttokade.

¹³Natosian ike, “Noriŋ nəlogw len aGot, imaienan nusor.”^o Len aNunun nadəlomian enan ŋai, ginamit am, namtusor husur namtorinŋ nəlonamit len aGot. ¹⁴Namtusor husur namtoləboii ke, aGot togol Nasuḅ aYesu tole məhat dan nəmatan, dereh tigol ginamit am namtile məhat mai aYesu hən bəsəhar gidat p̄isi, ginamit mai gamito, hən datḅeil len nəhon. ¹⁵Namtudaŋ b̄ur natgalen p̄isi m̄os gamito, hən navoian aGot toviol kəmas həni b̄eliv nəvanuan b̄isob̄ur van vasob̄ur am gəm hən aKristo. Ale len galito, nasipaan dereh tepul səsəhov, hən nəvanuan ləb̄isal suh nəyalalan siGot.

¹⁶Imaienan, namtudaŋ tabtab hən namtḅikel ur na-kel-gati-an toveveu. Naut kəmas nibenamit tovi pan van hən b̄imat balai, aGot igol nəlonamito iveveu am husur nəmariboŋ gail p̄isi. ¹⁷Husur na-ləŋon-isa-vəsa-an sinamit gagai savi natideh, asike idareh inoŋ. Be naṽit na-ləŋon-isa-vəsa-an enan evi natite, igol nabiltiyalyalan m̄os ginamito topat vi sutuai. ¹⁸Imagenan namtsənaui masuṽ hən nəsa namttoləboi namtḅerisi gagai, husur asike idareh tinəŋ. Be namtunaui masuṽ hən nəsa namttodədas nəmtḅerisi, husur dereh tipat vi sutuai.

5 ¹Husur namtoləboii ke, nəboŋ naim nətaṗolen egai namttotohtoh lan b̄emətartar, nəboŋ namtḅimat, dereh namtikad naim toveveu len nəmav, aGot toum həni m̄os ginamito, avan ideh saum həni. Dereh namtikad nibenamit b̄itoh vi sutuai. ²Be nibenamit gagai len navile a pan, namtupetəmas həni, namtoləŋon masuṽ hən namtḅesun nibenamit hən nəmav hum namttosun nahurabat toveveu.^p ³Husur nəboŋ namtḅesun nibenamit hən nəmav b̄inoŋ, asike namtumalmal hum nibenamit toḅuer. ⁴Husur nəboŋ namttotoh len nibenamit hən navile a pan, namtupetəmas həni, namtoləŋon isa. Savi husur namtuke namtimat, be husur namtuke namtesun nibenamit toveveu hən nəmav, hən nibenamit hən nəmatan b̄eḅuer, ale namtḅikad nibenamit toveveu hən nəmav. ⁵AGot boh igol ginamit m̄os natgalenan, ale eviol hən aNunun mai ginamito, hum toririnŋ gol ginamito, hən namtḅeləboii ke natit p̄isi tokel gati, dereh timagenan.

⁶Imagenan namtoil b̄ur tabtab hən namətahwan sinamito. Namtoləboii ke nəboŋ namttokad nibenamit hən navile eg a pan, namtsatoh a im mai aGot sal. ⁷Husur, naṗisal hən nəmauran sinamito ipat len nadəlomian, savi len nəsa namttorisi. ⁸Evoi, namtopul tabtab hən na-il-b̄uri-an, ale namtoləŋon ke, namterinŋ nibenamito, hən namtḅivan hən namtḅitoh a im mai Nasuḅ. ⁹Imagenan, namtḅitoh len nibenamit hən navile eg a pan o namtḅimat, a

^o 4.13 Psa 116.10 ^p 5.2 Rom 8.23

məhat hən natit p̄isi am, namtuke Nasuḅ tehəhəv̄ur hən ginamito. ¹⁰Husur gadit p̄isi dateil m̄au len nəhon aKris̄to hən b̄epəp̄ehun navoian dan nəsaan len gadito. Ale gadit p̄isi dereh datikad naḗurḗp̄uran tonor hən nəsa dattogol tovoi o tosa len nəmauran sadit gail len navile eg a pan.⁹

Len aKris̄to mitikad navoioian mai aGot

¹¹Imagenan, husur ke namttoləboi namətahwan len nəyalyalan siNasuḅ, namtohis̄i his̄i hən nəvanuan gail ləḅeləboi səhot nakitinan husur aYesu. AGot eləboi p̄is̄ nəsa topat len nəlonamito, ale nuvatvat viri ke, gamit am mətələboi kitin hən ginamit maienan. ¹²Namtsakəmaienan mai gamit hən namtb̄isor sal suh ginamit tət̄as, be hən mətḅev̄iv len ginamito, hən mətḅeləboi mətḅisor var alat lotov̄iv len nəsa nəvanuan toləboi ḅerisi, be nəsa topat len nəlon nəvanuan savi natideh len galito. ¹³Hum ma nəvanuan galevis lotonau suluḅi ke namttovinvinu. Namtḅevinvinu, namtumaienan m̄os nəyalyalan siGot. Ale nənauan sinamit ḅivoi, namtumaienan hən namtḅevi tarhət samito. ¹⁴Husur na-ləmas-buni-an seKris̄to iwol hən ginamito. Husur namttoləboi səhoti ke: aKris̄to imat sivanuan p̄isi, imat salit p̄isi; imagenan, ehum gidat p̄isi dattomat. ¹⁵Ale aKris̄to imat sivanuan p̄isi. Imat salit p̄isi hən ke, nəvanuan lotokad nəmauran lan, asike ləḅehusur naləḅonian salit səḅolito, be hən ləḅehusur naləḅonian siYesu tomat salito, aGot togol tole məhat dan nəmatan.

¹⁶Ale gagai van naləboian sinamit ke nəvanuan tovoi o tosa savi nabunisian silat navile a pan am. A m̄o namtohusur nav̄ide enan. Namtunau ke aKris̄to tovi vanuan tin ḡai suḡan gidato. Be gagai namtsənaui səmaienan am. ¹⁷Imaienan, avan ideh tovi seKris̄to, egəm vi vanuan veveu aGot togole. Nəmauran ta m̄o ebuer, avan enan egəm veveu! ¹⁸Ale aGot m̄au igol natgalen p̄isi. A m̄o datukad nəsasaaan mai aGot, be len aKris̄to, aGot igol datukad navoioian maii. Ale evi aGot boh tolav nauman mai ginamito, hən namtḅeliv alat lotokad nəsasaaan maii, gəm həni, hən ləḅikad navoioian maii. ¹⁹Ale len aKris̄to, aGot eliv nəvanuan navile a pan gəm həni, hən asike nəsaan salit ḅevi nəkabut salit am hən ləḅip̄anis sile, be hən ləḅikad navoioian maii. Ale eriḡ napisulan enan len navəlanamito hən namtḅikel uri.

²⁰Imagenan, namtusor len nahəs̄an aKris̄to. Ehum, len ginamito, aGot tosor mai gamito. Len nahəs̄an aKris̄to, namtous gamit hən mətḅegəm hən aGot. Mitikad navoioian maii m̄au! ²¹AKris̄to səkad nəsaan ideh. Avil aGot eriḡ nəsaan sadit p̄isi lan hən ḅip̄anis sadito. AKris̄to egəm vi nəsaan, hən ke, len gai, datḅegəm vi nanoran siGot.

6 ¹Ginamit namttoum mai aGot, namtous idaḡ ke, navoian aGot toviol kəmas həni mai gamito, satipat kəmas. ²Husur len natosian san aGot ike,

⁹ 5.10 Rom 14.10

“Len namityal tonor hēni,
 nosəsəlonj hən gaiug.
 Ale len nəboŋ hən nəbilav kuv gaiug dan nəsaan sañ,
 novi tarhət sañ.”^r

Mətesəsəlonj! Gagai evi namityal tonor. Daməŋjai evi nəboŋ hən aGot bilav kuv nəvanuan dan nəsaan salito.

³Len nəmauran sinamito, namtsagol natideh hən avan ideh b̄ipes hābet lan, teh dan nadəlomian san. Nəmauran sinamit imaienan hən avan ideh asike b̄isor mədas na-kel-uri-an tovoi sil ginamit namttokel uri. ⁴Be len natit p̄isi namttogole, nəvanuan loləboi ləberisi ke, namttovi vanuan nauman siGot. Imasil len nəmauran sinamito. Namtudaŋ b̄ur na-ləŋon-isa-vəsa-an nəboŋ nəvanuan lotomədas ginamito. Namtudaŋ b̄ur natit gail lotogol na-ləŋon-isa-an, mai namtudaŋ b̄ur nəmauran todaŋ. ⁵Nəvanuan gail lūvas habat hən ginamito, lorij ginamit len naim bəbaŋjis, lolūvoh hən ləbēmədas bun ginamito. Namtoun idəŋ habat, namtsəpat savoi, nəmal ihat ginamito.^s ⁶Len natgalenan imasil ke, namttovi vanuan nau-man siGot. Nəlonamit imasil bathut nəmauran sinamit iveveu. Namtukad na-ləboi-səhoti-an hən nakitinan, namtutoh mədau naut kəmas nəmauran todaŋ. Namtugol navoian hən namtb̄evi tarhət sinəvanuan gail, nəlonamit epul hən aNunun aGot, namtoləmas bun nəvanuan gail len nakitinan. ⁷Namtukel ur nakitinan len nədaŋan siGot. Nanoran namttokade len nəhon aGot ehum nābu nəbalan len navəlanamit nəmatu hən namtb̄ibal hēni, mai nasilt^t len navəlanamit nəmair hən namtb̄esusuah lan.

⁸Nəvanuan galevis loputsan nahəsanamito, galevis am lunau ke namttovi ut kəmas ŋai. Nəvanuan galevis lusor sal suh ginamito, galevis am lusor mədas nahəsanamito. Namtokitin be luke namttovi vanuan gəgəras. ⁹Naut kəmas lotoləboi ginamito, lokəta səhor ginamit hum lototətan hən ginamito. Akis nəmatan sinamit ipat pəpadaŋ, be məteris, namtumaŋ sal! Lobilas habat hən ginamito be ləsagol namtsəmat sal. ¹⁰Namtulołosa be namtukemkem tabtab. Namtovi məsal, be namtugol nəvanuan isob̄ur ləpul hən natit topat vi sutuai. Ehum namtsəkad natideh, be ginamit m̄au namtukad natit p̄isi!

¹¹Gamit a Korint, namtosəman nakitinan len gamito tia. Namtoləmas masūv hən gamito len nəlonamit kavkav. ¹²Namtoviol habat hən na-ləmas-buni-an sinamit mai gamito, be gamit mətoviol kinit na-ləmas-buni-an samit mai ginamito. ¹³Gagai nusor mai gamit hum məttovi anatugw gail. Mitivar na-ləmas-buni-an sinamito. Məteləmas bun ginamit suñan namttoləmas bun gamito.

^r 6.2 Isa 49.8 ^s 6.5 Uman 16.23 ^t 6.7 *Nasilt* evi nahudhut nətarhai o nametəlai topospos gototəgau len navəlañ nəmair hən gəbesusuah lan len nabiltibal. Asike gəbesusuah lan, naenemi gail dereh lisar bun gaiug o dereh lita bun gaiug.

Samtībōn mai alat lāsəkad nadəlomian

¹⁴Samtībōn mai alat lāsəkad nadəlomian suṃan məttoṗitṗitoṽ mai galito. Samteudud mai galito. Naten sanor. Husur nanoran edədas bībōn mai nəsaan boṗ ideh, mai naṃial edədas bīkad naḃōnan mai nəmargo-but. ¹⁵Mətunau ke aKris̄to mai aSetan^u arosua len natideh a? Aoa! Ale nəvanuan nadəlomian mai nəvanuan səkad nədəlomian aroləboi arḃesua mabe? Arodədasi! ¹⁶Ale naim siGot, sanor hən nəvanuan bīlotu hən nəlablab gail lohoim. Be gidat māu datovi im siGot nəkadun nəmauran.^y Ehum aGot tokele ke,

“Dereh nitoh len galito.

Dereh niyar mai galito.

Ginau dereh nevi Got salito,

ale levi nəvanuan sagw gail.”^w

¹⁷Imaienan, Nasuḃ aGot ikele am ke,

“Məterəpehw dan galito. Mititoh a tut dan galito.

Samtibar natideh toḃiṗṃiṗal len nabunusian sagw.

Mətḃigol bīmagenan,

dereh nehəhəvur hən mətḃitoh mai ginau.^x

¹⁸Beti ginau dereh nevi atəmamito,

ale gamit mətevi anatugw gail mai anatvavigw gail.”

Nasuḃ aBiltidaṗan ekəmaiēnan.^y

7 ¹Bathudud nadəlomian notoləmas bun gamit ṗisi, husur ke datto-kad na-kel-gati-an galenan, datimasdakuv natit ṗisi toḃiṗṃiṗal dan nibedat mai nanunudato hən datḃiveveu buni. Len namətahwan len nəyalalan siGot, datimashusur aGot len nəlodat kavkav hən naboruan san bikavkav len gidato.

Nahəhəvuran siPol

²Sa-nəlomit temətahun ginamito, be mətələmas bun ginamito. Namtsagol səsa hən avan ideh, namtsamədas avan ideh, namtsagəras avan ideh hən namtbīkad nəsa tovi esan. ³Ginau nəsakəmaiēnan hum notoke mitipanis. Hum notokele a ṃo, na-ləmas-bun-gamito-an sinamito etibau masuṽ. Naut kəmas namtbīkad nəmauran o namtbīmat, namto-ləmas bun gamito vəsa. ⁴Nukad na-il-ḃuri-an hən nəḃesəman nakitinan len gamito, ale noṽiv masuṽ len gamito. Naut kəmas na-ləṗon-isa-vəsa-an ṗisi namttokade, mətugol noləṗon ivoi habat am len nəlogw van van, nəlogw epul səḣəhov hən nakemkeman.

^u 6.15 Len naut egai nasoruan ta Kris ike aPeliar. Ale nəvanuan lokis aSetan hən aPeliar mai aPelial. ^v 6.16 1Kor 3.16 ^w 6.16 Lev 26.12; Eze 37.27 ^x 6.17 Isa 52.11 ^y 6.18 2Sam 7.14; Isa 43.6

⁵Nəboŋ namttobar naprovens Masetonia, namtsəkad nəŋavŋavan ideh. Len nəvide p̄isi nəvanuan lugol namtoləŋon isa vəsa. Nəvīt̄vituhan gail ludar vis ginamito, mai namətahwan len nəlonamit igol nəlonamit etuhatu.^z ⁶Be aGot, togol alat lotoləŋon tosa lotoləŋon tovoi am len nəlolito, gai igol namtoləŋon ivoi am len nəlonamito, husur aTitus togəmai. ⁷Namtohəhəvur hən nəgəmaian san, be savi enan ŋai, namtohəhəvur masuṽ am nəboŋ tokel uri ke gamit məttogol toləŋon tovoi am len nəlon. Ikele ke məttoləŋon masuṽ hən mət̄beris ginau, hən mət̄bikad navoivoian mai ginau, ikel ur nə-taŋ-lolosa-an samito van hən ginau, mai ikel ke məttoləŋon masuṽ hən mət̄bevi tarhət sagw len nauman sagw. Nəboŋ tokəmaian, nukemkem habat am.

⁸Naut kəmas nalobulat napisulan sagw ta m̄o togol məttoləŋon tosa, nəsalolosa hən nototosi van hən gamito. A m̄o nulolosa, husur notoləboii ke totunus gamito len namityal tokəkereh. ⁹Be gagai nohəhəvur. Nəsahehəvur husur nalobulat totunus gamito, be husur natunusian igol məttopair dan nəvide samito. Natunusian samito igol məttololosa hum aGot toləŋoni, hən asike natideh namttogole b̄emədas gamito. ¹⁰Husur nalolosaan togəm len aGot iṽan hən nəpairan dan nəsaan; beti aGot ilav kuv gidat dan nəsaan sidat mai nəpanismen tonor həni. Sa-nəlodat tisa husur nalolosaan tomaienan. Be nalolosaan togəm len nəvanuan navile a pan ŋai, iṽan hən nəmatan. ¹¹Nalolosaan enan samit togəm len aGot, iṽan masuṽ. Mitinau nəvite len gamito. Mətoləŋon masuṽ hən mət̄bigol nəsa tonor. Mətoləŋon masuṽ hən asike mət̄bikad natideh hən b̄igol nahurumit bisa. Nəlomit epəŋas gamit gabag bathut nəsaan totov len gamito. Mətomətahw len nəyalyalan siGot, mətoləŋon masuṽ hən mət̄beris ginau, hən mət̄bikad navoivoian mai ginau tətəs. Mətoləŋon masuṽ hən mət̄bevi tarhət sagw len nauman sagw. Mətoutaut hən mət̄bipansem avan ideh togol tosa, hən b̄ehusur nəvide tovoi. Mətugol natit p̄isi hən tomasil ke məttogol tonor len naten tovisi.

¹²Imaienan, naut kəmas nototos nalobulat napisulan enan, nəsatosi m̄os atenan togol tosa, nəsatosi m̄os nəvanuan aten togol tosa həni. Nutosi hən ke, len nəhon aGot, nəb̄igol p̄ar̄p̄ar hən gamit ke, məttoləŋon masuṽ hən mət̄bevi tarhət sagw len nauman sagw.^a ¹³Imagenan namtoləŋon ivoi habat am len nəlonamito. Be savi enan ŋai. Namtohəhəvur masuṽ len nakemkeman seTitus, husur gamit p̄isi mətugol nənauan san satuhatu am, mətugol nəlon evi pan, ikad natəmat.

¹⁴Nəboŋ notosor mai aTitus a m̄o husur gamito, nusor sal suh gamito, ale isabi ke notokitin, gol nahurugw səsa len gamito. Be hum natit p̄isi namttokel mai gamit tia tokitin, len nəvide tomaienan, na-sor-sal-suh-gamit-an namtukel mai aTitus egəm vi kitinan. ¹⁵Inau təlmam hən

^z 7.5 2Kor 2.13 ^a 7.12 2Kor 2.5

natohan san mai gamito. Mətuḡol husur nəsa tokel buni mai gamito. Ale naut kəmas mətomətahw lan, ninemit epil, mətoḡəhəvur hən totoḡ mai gamito. Nəboḡ tonau təlmam hən natḡalenan, eləmas masuṽ am hən gamito.

¹⁶Husur natḡalenan, ḡagai nukemkem masuṽ. Noləboi buni ke, dereh mitiḡol nəsa tonor.

Mətevrur na-bubulah-vat-an samito

8 ¹Bathudud nadəlomian, namtuke məteləboi naṽit navoian, aḡot toviol kəmas həni mai alat siYesu ḡegai, len naprovens Masetonia. ²Naut kəmas na-ləḡon-isa-vəsa-an toḡol kitev nadəlomian salito, nakemkeman epul səsəhov len galito. Naut kəmas lotopar tite, len nakemkeman salito, loviol habat. ³Nukel nakitinan, nəsa lotoləboi ləḡeviol həni, loviol habat am səhori. Be avan ideḡ sətaltal hən galito. Lugole len naləḡonian salit səḡolit ḡai. ⁴Lous taltal hən ḡinamito hən namtḡidaṽ hən ləḡikatəḡol hən na-bubulah-vat-an ṽos alat siḡot len naut a Jerusalem.^b ⁵Nəsa ḡinamit namttonau ke lotoləboi ləḡigole, luḡol habat həni am səhori. Galit ṽau, loviol metəkav hən galit səḡolito mai aḡot, ale len naləḡonian siḡot, loriḡ galit len navəlanamito. ⁶Ale husur aTitus totuḡat vi tarḡət samit a Korint hən mətḡebubulah vat ṽos alat a Jutea, namtukel mai ke, tetəlmam van hən gamito hən ḡevi tarḡət samito, hən mətḡigol nauman enan toḡəm len navoian samito, ḡinoḡ. ⁷Gamit mətopul səsəhov hən natit ḡisi tia. Mətopul hən nadəlomian, nasoruan, naləboian, naləḡonian hən mətḡigol nəsa tonor, mai na-ləmas-buni-an len gamito toḡəm len ḡinamito. Husur məttopul hən natḡalen maianan, samteviol kinit be məteviol habat.

⁸Nəsakel natenan hum nakelean toḡaḡ. Be nuke neləboi nakitinan husur na-ləmas-buni-an samito. Imaianan nonənoṽ həni mai na-ləmas-buni-an silat siYesu len naut tiltile lotoləḡon masuṽ hən ləḡigol na-vi-tarḡəte-an. ⁹Husur mətoləboi navoian aMasta sidato, aYesu Kristo toviol kəmas həni. Naut kəmas topul hən natite, gamit ṽau, aYesu eḡəm vi məsal ṽos gamito, hən ke, len nə-par-tite-an san, mətḡepul hən nəmauran kitin.^c

¹⁰Imaianan, nabunusian sagw imaieḡai ke: Nəsa məttotuḡat həni, ivoi ke mitiḡol tinoḡ. Len nasiḡau tovan tia, gamit məttotuḡat bubulah vat ṽos alat a Jutea, ale mətoḡəhəvur hən mətḡigole. ¹¹ḡagai ivoi ke mitiḡol tihav. Imagenan, hum məttoləḡon masuṽ hən məttotuḡat həni, ivoi ke məteləḡon masuṽ hən mətḡevrururi. Ale məteviol len nəsa məttokade. ¹²Husur, mətḡeləḡon masuṽ hən mətḡeviol, aḡot eḡəhəvur hən naviolan samito. Husur aḡot saus nəsa datsəkade, eus ḡidat hən datḡeviol len nəsa dattokade.

^b 8.4 Hən naves 1-4, ris Rom 15.26; Uman 11.27-29 ^c 8.9 Mat 8.20; Flp 2.6-8

¹³Nəsakel natenan hən nəmauran samit bīdan̄ o hən mət̄bēmīdol, ale nəmauran sinəvanuan tile gail bīmaluṃluṃ. Ao noləḡon ke tikad naṗit̄pitoṽan. ¹⁴Gagai nəsə mət̄topul hənī eləboi bēvi tarhət silatenan lotomīdol. Ale nəboḡ mət̄bēmīdol be ləbepul hən natite, dereh leləboi ləbēvi tarhət samito. Ale bīmaienan, ikad naṗit̄pitoṽan. ¹⁵Hum natosian siGot toke,

“Nəvanuan topisan nəmanna tosoḅur, nəhanian han səmasuṽ.

Ale nəvanuan topisan nəmanna sasobur, nəhanian han samīdol.”^d

APol esəvat aTitus vi Korint tətəs

¹⁶Nosipa vi təban aGot tolav mai aTitus naləḡonian toṗitoṽ hən naləḡonian notokade—naləḡonian hən bēvi tarhət samito, ¹⁷husur aTitus ehəhaṽur hən todaṃ hən bīgol nəsə namttokel maii. Ale husur toləḡon masuṽ hən bēvi tarhət samito, len naləḡonian san gabag, eriḡ naut egai, ivan hən gamito. ¹⁸Ale namtosəvat avan sual am mai aTitus. Gai awawa len nadəlomian, ale alat siYesu len naut ṗisi lusor sal suhi hən nauman san ṃos na-kel-uri-an tovoi. ¹⁹Savi enan ḡai. Alat siYesu len naut gale-nan lutabtabuh lan hən bīyar mai ginamito, hən namtbīpat naviolan vi Jerusalem. Naviolan enan ipat len navəlanamito hən namtbəkəkəta təban, hən nəvanuan gail ləbīsal suh nəyalyalan siGot, ale hən bīmasil ke, namttoləḡon masuṽ hən namtbēvi tarhət salito.

²⁰Namtomətahun avan ideh bīsor bīsa hən ginamito sil na-kətkəta-təban-an hən nabiltiviolan enan topat len navəlanamito. ²¹Husur namtuke namtigol nəsə tonor səlani, savi len nəhon aGot ḡai, be len nəhon nəvanuan gail am.^e

²²Ale namtosəvat avan sual am hən bītah mai ḡəlaru. Atenan evi awawa nadəlomian sinamito. Len naṽide isobur namtobunusi ke tovoi. Namtusaḅ vəha-sobsoḅur hənī ke toləḡon masuṽ hən bīgol nəsə tonor. Ale gagai eləḡon masuṽ hən bēvi tarhət samito, husur səkad nə-lon-uri-an ideh len gamito. ²³Bīkad nausian ideh husur aTitus, nekəmaiegai ke: iḅon mai ginau, namroum ḅonḅon hən namrbēvi tarhət samito. Ale awawa nadəlomian eru enan sinamito, ḡəlar boh, arovi ahai ṗispisul silat siYesu len naut tiltile gail. Len ḡəlaru, nahəsən aKristo iyalyal am. ²⁴Imagenan, nuke mitigol na-ləmas-buni-an samito van hən galito timasil hən galito, hən alat siYesu len naut ṗisi ləbələboi səhoti ke, nəboḡ namttosor sal suh gamito, namtokitin.

Naviolan ṃos alat a Jutea

9 ¹Nalobulat napisulan egai nototosi husur naviolan ṃos alat siGot a Jutea, asike nətatosi van hən gamit, tavoi ḡai,^f ²husur noləboii

^d 8.15 Exo 16.18 ^e 8.21 Pro 3.4; Rom 12.17 ^f 9.1 2Kor 8.1-7

ke mættoləŋon masuĩ hən mæt̃bevi tarhət salito. Ale nusor sal suh naləŋonian samito mai alat aMasetonia. Nuke, “Alat a Akaia loutaut hən lə̃beviol len nasihau tovan tia.” Ale na-ləŋon-masuĩ-həni-an samito hən na-vi-tarhəte-an ẽbur nəlolito, gol isõbur len galit lotũbat viol. ³Ale alatmĩvan len nadəlomian totor enan, nosəvat alatenan van hən gamito, hən lə̃bevi tarhət samito, hən naviolan samit ̃beutaut. Ale nomətahun na-sor-sal-suhi-an sagw husur gamito ̃bevi libliboŋan. Be nuke mətəutaut hum notokele tia ke mættomaienan. ⁴Husur, gamit asike mæt̃bigole, ale nəboŋ nə̃begəmai, nəvanuan galevis ta Masetonia lə̃bitah mai ginau, ale lə̃bisəb̃ na-utaut-həni-an samit ̃bẽbuer, nahurunamito dereh tisa husur namttoriŋ nəlonamit len gamito, be mətsautaut. Ale gamit am, nahurumito dereh tisa.

⁵Imagenan, nunau ke nimassəvat awawa lototor enan van hən gamito a tahw hən nə̃begəmai, hən lə̃bigol naviolan mættokel gati ̃beutaut. Noləŋon ke naviolan enan, egəm len nahəhãvuran, sagəm len nə-tãbulol-bulosi-an.

⁶Mitinau gat nategai ke: nəvanuan tomabul kinit namisurhute, len nəmatuan dereh tikad kinit nəhanian. Nəvanuan tomabul tosõbur, len nəmatuan dereh tibəŋ hanian. ⁷Gamit ̃pisi mətəviol hən nəsa gamit ̃visusua mættodãm̃ həni tia len nəlomito. Samteviol len namətahusian o len nə-taltal-həni-an ke mitimasgole. Husur aGot eləmas bun nəvanuan tohəhãvur hən ̃beviol. ⁸Ale aGot eləboi ̃beviol habat mai gamito, hən mæt̃bẽpul səsəhov, hən asike mæt̃bẽmidol hən natideh boŋ ideh. Ale len nəsa mættopul həni, mətələboi mæt̃bevi tarhət sinəvanuan tile gail. ⁹Hum natosian siGot toke,

“Len nahəhãvuran san, akis eviol hən natit isõbur mai naməsal gail. Nanoran san ipat vi sutuai.”^g

¹⁰Evi aGot boh tolav namisurhuwit gail mai nəvanuan tobubulani, hən ̃begəm vi bəta hən nəvanuan ̃bihani. Len nãvide tomaienan, aGot dereh tilav namisurhut gail ̃bisəbur am hən mæt̃bevi tarhət sinəvanuan həni. Ale dereh titov hən ̃bĩvan masuĩ hən nãvit nanoran len gamito.^h ¹¹AGot dereh tigol mətəpul səsəhov hən natit ̃pisi tovoi, hən mæt̃beviol habat akis. Ale nəboŋ namt̃bilav naviolan samito mai alat lotõmidol, dereh lesipa vi təban aGot. ¹²Husur naviolan samit hən na-vi-tarhəte-an dereh tikad nãvit teru. Alat siGot a Jerusalem lotõmidol, asike lõmidol am, ale len nahəhãvuran, dereh lesipa vəha-sə̃sõbur vi təban aGot.

¹³Len nãvit na-vi-tarhəte-an eru enan, dereh lisal suh nəyalyalan siGot bathut mættogol nəsa tokele, ale len nəhon nəvanuan gail mættokel ke nakel-uri-an tovoi husur aKristo ekitin. Ale dereh lisal suh nəyalyalan siGot bathut mættoviol masuĩ hən nəvat mai galito mai nəvanuan ̃pisi. ¹⁴Ale len na-ləmas-bun-gamito-an salito, dereh lisor tũṽ m̃os gamito, husur

^g 9.9 Psa 112.9 ^h 9.10 Isa 55.10

nabiltivoian aGot toviol kēmas hēni mai gamito. ¹⁵Datesipa vi tēban aGot hēn naviolan san dattodēdas datbikel vēsēsaii.

Nēdaŋan siPol hēn na-il-a-mō-an

10 ¹Ginau māu, aPol, nous gamit hēn natsua. Hum ma mēttoke nēboŋ nototoh mai gamito nēlogw emēdau, nēsavi natideh, be nēboŋ nototoh a tut naŋide sagw idaŋ van hēn gamito, nitos nalōbulat todaŋ van hēn gamito. Be len AKristo, nēlon tomēdau, togol tomēdau hēn nēvanuan gail, ²nous gamit ke, mitigol naŋide samit tinor, hēn asike naŋide sagw ūidaŋ van hēn gamit galevis lotonau ke, namttohusur naŋide silat navile eg a pan. ³Husur, naut kēmas namttotoh len navile a pan, len nabiltiŋalan namttōbal lan, namtsēbal suŋan alat navile a pan. ⁴Ao, natit nēbalan namttōbal hēn gail lukad nēdaŋan siGot, hēn lēbītohtoh naut ideh aSetan toum hēni len nēmauran sinēvanuan topat kēkol hēni dan aGot. Namtōpīpitās nagēgarasan lotosor tas nakitinan len na-sor-lev-lev-an ideh. ⁵Ale nē-patpat-nēvanuan-an ideh mēhat toil gol nēvanuan dan aGot, hēn asike lēbēlēboii, namtōpīpitasi. Nēnauan pīsi, namtubaŋis gat gail hēn lēbīgol nēsa aKristo tokele. ⁶Ale nēboŋ mēbīgol kavkav hēn nalēŋonian seKristo, dereh namteutaut hēn namtbīpanse mēvanuan pīsi lotomētahun lēbīgol husuri.

⁷Gamit mētoris nēsa topat vivile ŋai! Be mitinau nategai ke: Avan ideh bīnau lēboii ke tovi seKristo, tinau len gai gabag tētas am ke, ginamit am namtovi seKristo suŋan gai. ⁸Hum ma mēttonau suluŋi ke, notosor sal suh habat hēn na-il-a-mō-an Nasuŋ toriŋi len navēlanamito. Be eriŋi len navēlanamito hēn namtbīgol mētbidaŋ am len nēmauran samito, savi hēn namtbēmēdas nadēlomian samito. Imagenan nahurunamito sēsa lan. ⁹Nomētahun mētbīnau ke, notolēŋon ke, mētbēmētahw len nalōbulat napisulan nototos gail. ¹⁰Husur gamit galevis luke, “Len nalōbulat napisulan san gail nasoruan siPol emēlas, idaŋ, be nēboŋ totoh mai gidato, gai sēdaŋ, ale nasoruan san savi natideh.” ¹¹Nēvanuan lotomaienan limasnau sēhoti ke, nēsa namttokele len nalōbulat napisulan gail nēboŋ namttotoh a tut, eŋitoŋ hēn nēsa namtbīgole nēboŋ namtbegēmai.

¹²Namtomētahun namtbēpītoŋ hum nēvanuan galevis lotosor sal suh galit sēbolito. Namtomētahun namtbēnēnoŋ hēn ginamit mai galito. Nēboŋ lotonēnoŋ hēn galit mai galit gabag ŋai, hum lotovi natesua tonor hēn lēbēlēboi sēhot galit gabag lan, lumelmel. ¹³Be ginamit, namtsasor sal suh ginamito sēhor nakitinan. Ao, dereh namtisor sal suh ginamit len nauman aGot toriŋi len navēlanamito ŋai. AGot eriŋ navilah hēn nauman enan, nauman enan sinamito, etibau van vēbar gamito. ¹⁴Len na-sor-sal-suhi-an sinamito, namtsasēhor navilah hēn nauman aGot toriŋi. Husur naut samito ipat len navilah enan, ale namtogēm bar gamit a Korint mētakav hēn namttokel na-kel-uri-an tovoi husur aKristo. ¹⁵Ale namtsa-

sor sal suh nauman avan tile am togole hən namt̄bipatpat ginamit məhat lan. Avil namtuvatvat viri ke, nadəlomian samit dereh tetibtibau am hən namt̄bigol nauman b̄etibau habat am len gamito.ⁱ ¹⁶Bimagenan, dereh namteləboi namt̄bikel ur na-kel-uri-an tovoi len naut gail lotopat a tut dan gamito. Husur namtomətahun namt̄bisor sal suh nauman namttogole len naut nəvanuan tile am toumum lan tia.

¹⁷Be hum natosian siGot toke, “Avan ideh toke b̄isor sal suh natideh, tisor patpat Nasub̄ aGot məhat.”^j ¹⁸Husur nəvanuan tosor sal suh gai, aGot sahəhəvur həni. Be nəvanuan aGot tosor sal suhi, aGot ehəhəvur hən avan enan.

APol mai ahai pispisul gəgəras gail

11 ¹Noləŋon ke mitidaṃ hən nəb̄isor sal suh kəkereh hən ginau bai. Hum ma məttonau ke notomelmel, be nous gamit hən mət̄besə-səloŋ husur ginau. ²Nulekol hən gamito len nalekolan siGot. Gamit mətosuṃan navensus toveveu, ale nukel gati ke tilah mai naluṃan tosua ŋai, aKristo. ³Be nomətahw ke mətosuṃan alv, nəṃnat togəراسi len nəvide hən na-sor-hehe-an. Ginau nomətahw ke, hum ma avan ideh b̄egəras gamit, hən b̄emədas nənauan samito, liv gamit dan aKristo, hən asike mət̄bidan̄ lan am len nəlomit toveveu.^k ⁴Husur mətəhəhəvur hən mət̄todaṃ hən avan ideh togəam hən gamito, naut kəmas tokel ur aYesu totile dan aYesu egaii namttokel uri, naut kəmas mət̄tokad nanunun nəgəgərasan ideh totile dan aNunun aGot mət̄tokade a ṃo, naut kəmas mət̄todəlom na-kel-uri-an ideh tovoi totile dan na-kel-uri-an tovoi mət̄tokad nadəlomian lan a ṃo.

⁵Be alat məttonau suluvi ke lotovi “b̄iltihai pispisul gail,” len nabunusian sagw, ləsəyalyal səhor ginau len natideh. ⁶Hum ma nəsəkad namitisau hən nasoran, be nukad na-ləboi-buni-an. Len nəvide p̄isi namtugol natenan imasil buni hən gamito.

⁷Nəboŋ notokel ur na-kel-uri-an siGot mai gamito, nəsaus nəvat o natideh am hən gamito. Nugol nəlogw emədaṃ hən nəb̄eputsan gamito. Nəboŋ notogol tomaienən, mətunau ke notogol nəsaan a? ⁸Noum kəmas ṃos gamito, be alat siYesu len naut tiltile gail am lobubulah vat ṃos ginau. Ehum notovənvənah dan galito hən nəb̄evi tarhət samito. ⁹Nəboŋ nototoh mai gamito, nəboŋ notoṃidol, nəsaus natideh ben gamit ideh. Husur nəbathudud nadəlomian lotogəam len naut a Masetonia, loviol p̄is nəsa notoṃidol həni. Nomətahun na-kətkəta-təban-ginau-an tovi nau-man ideh todaŋ len gamito. Nəsaus natideh ben gamito, ale asike nigole boŋ ideh.^l ¹⁰Len nakitinan seKristo topat len ginau, səkad avan ideh len

ⁱ 10.15 Hən naves 13-15, ris Rom 15.17-21 ^j 10.17 Jer 9.24; 1Kor 1.31 ^k 11.3 Gen 3.1-5, 13
^l 11.9 Flp 4.15-18

naprovens Akaia ñigol na-sor-sal-suhi-an egai sagw ñinoŋ. ¹¹Mætunau ke notokəmaienan husur nəsaləmas bun gamito a? Aoa! AGot eləboii ke, notoləmas masuŋ hən gamito!

¹²Naŋide enan notohushusuri, dereh nehusur tabtab həni, hən ke, alat lotonau ke lotovi ñiltihai pispisul seKристо, asike ləbikad nañisal ideh hən ləbisor sal suh galito hum lotoñitoŋ hən ginamito len natideh. ¹³Nəvanuan lotomaienan lovi hai pispisul gəgəras. Len nauman salit lolibliboŋ, ale len naŋide salito, logəgəras ke lotovi hai pispisul seKристо, be ləsəmaienan.^m ¹⁴Nəsasəhoŋut len naŋide enan! Husur aSetan māu egəgəras ke tovi aŋel hən nañial. ¹⁵Imaienan, sadatesəhoŋut len nəvanuan nauman san gail lotogəgəras ke lotovi vanuan nauman hən nanoran. Len nəboŋ naməkot dereh lipanis sil nəsa lotogole.

Na-ləŋon-isa-an siPol mōs aKристо

¹⁶Nukel tas nategai am ke, samtinau ke notomelmel. Be mətñinau ke notomaienan, mətəsəsəloŋ husur ginau bai, hum notomelmel, hən nəbisor sal suh ginau. ¹⁷Len na-sor-sal-suhi-an egai sagw, nəsakel nəsa Nasuñ toləŋoni, be nusor suñan nahoŋon. ¹⁸Ale husur ke nəvanuan gail lotosor patpat galit məhat len naŋide silat navile a pan, ginau am dereh nimaie-nan. ¹⁹Gamit mətunau ke mətukad nəkadumito, be mətəhəhəvur sal hən mətəsəsəloŋ husur nahoŋon gail! ²⁰Husur avan ideh ñigol gai ñeil a mō hən gamito hum məttovi slev san, mətudañ həni! Avan ideh ñegəras gamito hən bihan pīs nəvat samito, ñipatpat gai məhat hum məttovi ut kəmas, o ñivōs nətarhomito, gamit māu mətudañ həni! ²¹Mətunau ke nahurugw timassa husur namtsədaŋ sənəv hən namttohusur naŋide en salito a? Ao!

Nusor hum notomelmel, be natideh galit ləbikad na-il-ñuri-an hən ləbisal suh galit həni, ginau am nukad na-il-ñuri-an hən nəbisal suh ginau həni. ²²Galit lovi Ipru a? Ginau am novi Ipru. Galit lovi seIsrael a? Ginau am novi seIsrael. Galit lovi pasusan siAraham a? Ginau am novi pasusan siAraham.ⁿ ²³Lovi vanuan na-vi-tarhəte-an seKристо a? Nusor hum notovinvinu be noum vi tarhət san habat am səhor galito. Noum idaŋ habat səhor galito, nutoh len naim bəbaŋis vəha-səbur səhor galito, nosəsəloŋ hən nabus hən na-bilbilas-masuŋ-an səhor galito, ale nəmatan ipat pəpadaŋ hən ginau vəha-səbur səhor galito. ²⁴NaJu gail lobilas habat hən ginau vəha-39 len nəmariboŋ sua. Len nəyaran sagw gail lugol nabilasian enan vəha-rim.^o ²⁵Vəha-tor alat a Rom luvas habat hən ginau hən nəhai gail. Len nəboŋ sua lotubun ginau. Vəha-tor nəlanis notosah lan iməburbur. Len nalenmariug esua mai nalenñəyal esua nusal len nalilivōl mermer len tas.^p ²⁶Nugol nəyaran isəbur, ale nəmatan ipat pəpa-

^m 11.13 Mat 7.15; 2Pit 2.1; KelV 2.2 ⁿ 11.22 Flp 3.5 ^o 11.24 Deu 25.3

^p 11.25 Uman 16.22, 14.19

daŋ akis. Ikad nawisel gail lotolev. Ikad nəvanuan vənənah lotohəhəvur hən ləbīgol nəənanahan. NaJu gail luke nimat, alat ləsavi Ju luke nimat. Pəpadaŋ hən notomat len nəbiltivile, len naut masmas toḃəḃesw, len tas mai len natohan sagw mai nəvanuan lotogəras ke lotokad nadəlo-mian.^q ²⁷Noum idaŋ mōs Nasuḃ, noum habat len nədaŋan sagw pisi, nəəpat savoi vəha-soḃsoḃur. Nupar hanian, numaduh habat, nəmal ihat ginau vəha-soḃur. Naut esusus habat hən ginau, noḃidol hən nahurabat. ²⁸Naut kəmas natideh gail am, akis nunau tuhatuh hən alat siYesu len naut tiltile gail. Nunau soḃuer hən nəpisaal hən nəḃekətkəta təban galito. ²⁹Nəmauran salit ideh asike ḃidaŋ, ginau am nəədaŋ. Nəvanuan ḃeliv galit ideh hən ḃipes haḃet, teh len nəsaan, ginau nəlogw ipaŋpaŋ.

³⁰Nomətahun nəḃisor patpat ginau məhat, be nəḃimassor sal suh ginau, dereh nisor sal suh natgalenan togol tomasil ke nəədaŋ.

³¹Nokitin, nəsaliboŋ. aGot, aTəman Nasuḃ aYesu Kristo, nə-sal-suhi-an tevi təban vi sutuai sutuai. Gai eləboii ke notokitin. ³²A mō, nəboŋ noto-toh len naut a Tamaskus, nəgavna, aAretas tovi Kiŋ totabtabuh lan, ikel mai nasoltia san gail ke lekətkəta kəkol hən nəbiltivile enan hən ləḃitah gat ginau. ³³Be len nəhad, nəvanuan galevis lorin ginau vi pan, tur len natuhbopita topat len nəbiltiholəvat hən nəbiltivile. Ŋa nugam yav dan navəlan nəgavna enan.^f

Nəboŋ aPol sədaŋ, len aKristo, idaŋ

12 ¹Naut kəmas na-sor-patpat-ginau-məhat-an savi tarhət sagw, nimassor sal suh ginau. Nuke nisor husur na-kəta-risi-an lotogəm len Nasuḃ mai na-kel-vəhoti-an san gail. ²Noləboi nauluḃman sua seKristo.^g Len nasihau tovi 14 tia, aGot isaḃul atenan vi məhat vi lan nəmav.^h Nəsaləboii ke tokad niben sal o niben toḃuer, be aGot ŋai eləboi natenan. ³Evoi, aGot ŋai eləboii ke totoh len niben o tovivile dan niben. Be noləboii ke, ⁴aGot isaḃul atenan vi məhat vi lan naut a Paratais.ⁱ Len naut ei esəsəloŋ hən nasoruan, nəvanuan səkad nasoruan hən ḃikele; nasoruan aGot sədaḃ hən avan ideh ḃikele. ⁵Dereh nisor sal suh nəvanuan tomaienən. Be asike nusor sal suh ginau. Dereh nisor sal suhi ke nəədaŋ ŋai. ⁶Nətake nətasor sal suh ginau, asike nətamelmel husur nətakel nakitinan ŋai. Be asike nusor patpat ginau məhat, husur noməta-hun avan ideh ḃipatpat ginau məhat. Be nuke nabunusian sivan enan tipat ŋai len nəsa toris notogole mai nəsa tosəsəloŋ hən notokele.

^q 11.26 Uman 9.23, 14.5 ^r 11.33 Hən naves 32-33, ris Uman 9.23-25 ^s 12.2 Len naut egai aPol isor husur gai gabag. ^t 12.2 Len nasoruan ta Kris ike *nəmav na-vəha-tor-an*, be nəvanuan namitisau galevis lunau ke namilen *nəmav aGot totohtoh lan*. Len nənanuan salito datukad nəmav dattoləboi datḃerisi, datukad nəmav nəməso gail lotopat lan, mai datukad nəmav aGot totohtoh lan. ^u 12.4 Luk 23.43

⁷AGot emətahun nēbīpatpat ginau mēhat len na-kēta-risi-an mai nakek-vəhoti-an galen sagw lotoyalyal. Imaienan eriŋ natesua todaŋ masuŋ len nēmauran sagw. Natenan ehum nasunit nēhai tosar tabtab hən nibegw, ehum napisulan togəm len aSetan hən bēmədas ginau. ⁸Noŋir Nasuŋ vəha-tor, nousi hən bilav kuvi dan ginau. ⁹Be ikel mai ginau ke, “Asike nulav kuvi. Navoian sagw notoviol kēmas hēni mai gaiug eləboi bētəgau gat gaiug, husur nēboŋ gəsədaŋ, nēdaŋan sagw epul masuŋ len gaiug.” Husur tokəmaienan, nohəhəvur hən nēbisor sal suh nēdaŋan sagw toŋbuer, husur nēboŋ nəsədaŋ, nēdaŋan seKristo ipat len ginau. ¹⁰Husur natenan, nohəhəvur hən nəsədaŋ; nēboŋ nēvanuan lotosəvar ginau, nohəhəvur; nohəhəvur hən natit lotogol notoləŋon tosa; nēboŋ nēvanuan lotomədas tabtab hən ginau, nohəhəvur; nēboŋ nototoh len nēmauran todaŋ, nohəhəvur. Nohəhəvur hən natgalen pisi mōs aKristo, husur nēboŋ nəsədaŋ, len aKristo, nudaŋ.

APol inau masuŋ hən alat a Korint

¹¹Nusor maienan hum ahoŋon, be gamit māu mətugol notomaienan. Gamit māu, inor hən mitisor sal suh ginau; husur naut kēmas notovi ut kēmas, alat məttonau suluŋi ke lotovi “bilitihai pispisul gail” ləsəyalyal səhor ginau len natideh. ¹²Len namerikel notogol gail len gamito, imasil ke notovi hai pispisul kitin. Len na-toh-mədau-an nudaŋ bŋr nēmauran sagw todaŋ, nugol namerikel gail lotokel kot aYesu, nugol natit məttonaŋmaŋ len gail, mai natit lotogol nēdaŋan siGot tomasil. ¹³Nəsa notogole len gamito epitoŋv hən nəsa notogole len alat siYesu len naut tiltile gail. Ikad natesua ŋai nəsagole len gamito. Na-kətkəta-təban-ginau-an savi nauman ideh todaŋ len gamito. Hum ma məttonau ke naten tovi nəsaan, mətərubati dan ginau bai!

¹⁴Gagai noutaut hən nēbēgəm hən gamito. Dereh tevi nagəman nəvəha-tor-an sagw. Ale na-kətkəta-təban-ginau-an asike evi nauman ideh todaŋ len gamito, husur nəsaləŋon natit samit gail, be noləŋon gamito. Nokəmaienan husur savi hən natətai bēum hən bəkətkəta təban anan mai atəman bivoi, be ipat len anan mai atəman hən arbəkətkəta təban natətai bivoi.^v ¹⁵Imaienan, nohəhəvur hən nēbeviol hən ginau gabag mai natit pisi notokade mōs gamit. Ginau nəbeləmas masuŋ hən gamito, gamit dereh mətələmas kinit ginau a? Naten sanor!

¹⁶Be naten tipat. Na-kətkəta-təban-ginau-an savi nauman ideh todaŋ len gamito, be gamit galevis luke, len nəvide tosusuah, notogəras gamito hən notovənoh natit samit gail. ¹⁷Mətbinau ke tomaienan, kel mai ginau nəvide notogəras gamit hēni! Mitikel ur avan ideh notosəvati van hən gamito, togəras gamit hən nēbikad nəvat samito. ¹⁸Nous aTitus idaŋ

^v 12.14 Uman 18; 2Kor 13.2

hən bivan hən gamito, ale nosəvat awawa nadəlomian sinamit maii. Ale aTitus, egəras gamit mōs nəvat a? Ao! Husur len nəmauran sinaməru namrukad aNunun aGot tosua ŋai, ale naʋide sinaməru epitpitoʋ ŋai.”

¹⁹Hum ma məttonau ke, namtotətas gol ginamito vəbar gagai. Ao! Nəboŋ namttosor, namtusor len nahəsən aKристо len nəhon aGot. Ale gamit namttoləmas bun gamit pisi, natit pisi namttogole, namtugole hən mətʋidaŋ am. ²⁰Husur nomətahw ke nəboŋ nəbēgəmai asike nəbisab̄ gamit hum notoləŋoni, ale gamit am asike mətʋisab̄ ginau hum mətto-ləŋoni. Nomətahw ke mətʋikad naʋitʋituhan, nə-tabulol-bulosi-an, nəlol paŋpaŋ, nə-nau-gamit-səbomito-an, nasoruan tomədas nəboruan samit gabag, na-kel-nəmadumit-an, nə-patpat-gamit-məhat-an, mai nətaʋtaʋoran. ²¹Nomətahw ke, nəboŋ nəbēgəmai aGot dereh tigol nemə-mau len nəhomito. Ale nənauan sagw etuhath ke, dereh nəlogw tisa sil gamit isobur lotogol nəsaan a mō tia, be ləsəpair dan nəbiŋʋiŋalan salito, naitian tosa, mai naʋide hən naitian taʋtaʋor.

Nalələgauan naməkot siPol

13 ¹Nəboŋ nəbēgəm ris gamito, dereh tevi nagəman na-vəha-tor-an sagw. Hum natosian siGot toke, “Nəboŋ avan ideh bikel uri ke avan tile togol nəsaan, nakitinan hən nəsa tokele teil pərpəp len na-kel-koti-an sinəvanuan toru o totor am.”^x ²Nəboŋ nototoh mai gamito len nagəman na-vəha-ru-an sagw, nukel nalələgauan mai gamito. Ale gagai nəsatoh ei, nutoh a tut, be nukel tətəs həni mai alat lotogol nəsaan a mō, mai gamit pisi am məttoŋol nəsaan, ke, avan ideh togol nəsaan asike igam yav dan nəpanismen sagw. ³Husur məttoŋol na-ləboi-buni-an ke len ginau aKристо tosor, ale dereh nigol tiʋəpəp hən gamito len nəpanismen galenan. AKристо səpəp daŋan len nəsa togole van hən gamito, be nədaŋan san etibau len gamito. ⁴Ekitin ke tokul nəboŋ lototahətah həni len nəhai balbal, be len nədaŋan siGot, gagai ikad nəmauran. Len nəbonan sinamit maii, ginamit am namtsədaŋ, be len nədaŋan siGot, namtukad nəmauran mai aKристо. Ale nəboŋ namtbēgəmai, dereh məteris nədaŋan enan.

⁵Mətebunus kitev nadəlomian len gamit səbomito. Mətukad nadəlo-mian kitin o ebuer? Mətsənau səhoti ke aYesu Kристо totoh len gamito a? Asike bimaianan, mətsəkad nadəlomian kitin. ⁶Be nuke mitisab̄ ləboii ke namttovi ahai pispisul kitin seKристо. ⁷Ale gagai namtusor tuʋ van hən aGot ke, gamit ideh asike igol natideh tosa. Namtsasor tuʋ maienan hən nəvanuan gail ləbələboii ke namttovi hai pispisul kitin, be hən mətʋigol navoian, naut kəmas nəvanuan gail ləbēmətahun ginamito hum namtsavi hai pispisul kitin. ⁸Husur namtsaləboi namtbigol natideh bēmədas

^w 12.18 2Kor 8.6, 16, 18 ^x 13.1 Deu 19.15; Mat 18.16; 1Tim 5.19; Ipru 10.28

nakitinan, avil natit p̄isi namttogole, namtugole m̄os nakitinan. ⁹Nəboŋ məttodaŋ, namtohəhəv̄ur, naut kəmas namtsədaŋ. Namtusor tuv̄ am ke, mitimatmatu len nəmauran samito. ¹⁰Husur enan, nutos natgalegai nəboŋ nototoh a tut dan gamito, hən asike nəbidaŋ taltal hən gamito nəboŋ nəb̄egəmai. Husur, len nədaŋan hən na-il-a-m̄o-an Nasuḅ tola-vi mai ginau, nuke nigol mitidaŋ am len nəmauran samito, nomətahun nəb̄emədas nadəlomian samito.

¹¹Bathudud nadəlomian, egai nasoruan naməkot sagw. Mətehəhəv̄ur. Mitimatmatu len aKristo. Məteləŋon tivoi am len nəlomito. Mitikad nənauan tesua. Mitikad natəḡmat len nəmauran samit gail. Beti aGot hən na-ləmas-buni-an mai natəḡmat dereh titah mai gamito.

¹²Len na-ləmas-buni-an siGot len nəlomito, mətesuḡ gabag hən nətar-homit gail hən məḡbikel na-ke-ivoi-an sagw mai gamito. ¹³Alat siGot p̄isi gegai lukel na-ke-ivoi-an mai gamito.

¹⁴Nasuḅ aYesu Kristo teviol kəmas hən navoian mai gamit p̄isi, aGot teləmas bun gamit p̄isi, mai aNunun aGot tigol mətesua maii len nəlomit p̄isi.